

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ARCHITEKTURY

FACULTY OF ARCHITECTURE

ÚSTAV PROSTOROVÉ TVORBY

DEPARTMENT OF SPATIAL DESIGN

VĚŽOVÝ DŮM – DOMINANTA V PRAZE 13 – NOVÝCH BUTOVICÍCH

TOWER HOUSE - A DOMINANT IN PRAGUE 13 - NOVÉ BUTOVICE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Adam Olekšák

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.

BRNO 2019

Zadání diplomové práce

Číslo práce: FA-DIP0045/2018
Ústav: Ústav prostorové tvorby
Student: **Bc. Adam Olekšák**
Studijní program: Architektura a urbanismus
Studijní obor: Architektura
Vedoucí práce: **doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.**
Akademický rok: 2018/19

Název diplomové práce:

Věžový dům – dominanta v Praze 13 – Nových Butovicích

Zadání diplomové práce:

Předmětem diplomové práce je urbanistická analýza a návrh nové dominanty v centrálním prostoru městské čtvrti Praha 13 – Nové Butovice. V nedávných letech výrazně kultivované centrum vytváří podmínky pro vznik nového městského bulváru včetně rozvoje umění ve veřejném prostoru. V jedné z krajních poloh této osy městské čtvrti se nachází řešené území, pozemek, který je z rozhodnutí městské rady určen pro výstavbu věžového domu. Věžový dům má být nejvyšší budovou v tomto území a má se podle předpokladu stát novou dominantou městské části. V bezprostředním kontaktu řešeného území se nachází kinetická socha „Trifota“ (jejímž autorem je český umělec David Černý), Technologicko–informační centrum CyberDog a vstup do podzemní stanice metra Nové Butovice. Řešené území je ze severní a z východní strany obklopeno moderními bytovými domy, obchody a budovami administrativních center. Z jihu je obklopuje typická kompaktní panelová zástavba z 80. let minulého století. Úkolem diplomové práce bude analyzovat řešené území, zhodnotit vliv dominanty na její okolí, zvolit její optimální urbanistické začlenění a navrhnout její odpovídající architektonické řešení vyhovujícím vysokým nárokům na tento druh stavby. Cílem práce bude navrhnout architektonické řešení věžového domu – dominanty, s ohledem na ducha místa a s ohledem na prostorové a architektonické kvality řešeného území tak, aby návrh budovy podporoval rozmanitost sociálních vazeb v území a současně nabídl kvalitní architektonické řešení dlouhodobé kvality.

Rozsah grafických prací:

- Analytická část posuzující stav a charakter území, problémy a příležitosti obdobných staveb v ČR a ve střední Evropě.
- Textová část analýz, fotodokumentace, závěry pro koncept, teoretická východiska řešení minimálního rozsahu 5 normostran.
- Konceptuální část, dokumentace vývoje návrhu, prezentace výsledného konceptu.

Povinný rozsah příloh:

- Širší vztahy v měřítku 1:1000 – 1:5000, dokumentující vztah mezi stávající a navrženou urbanistickou strukturou.
- Situace v měřítku 1:500 – 1:1000, Půdorysy, řezy a pohledy v měřítku 1:200/ 1:100.
- Alespoň dvě perspektivní zobrazení exteriéru (např. formou zákresu do fotografie), co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení. Konkrétní stanoviště budou stanovena v průběhu práce.
- Alespoň dvě perspektivní zobrazení interiéru co možná nejlépe zachycující charakter zvoleného řešení.
- Technologická studie – tj. konstrukční schéma objektu a typický řez fasádou v měřítku 1:50 s detaily 1:10.
- Model v měřítku 1:200, který bude zpracován včetně nejbližšího okolí.

Seznam literatury:

- [1] ŠÉPKA, Jan a Mirka TŮMOVÁ. Jak se dělá město. Praha: Prostor - architektura, interiér, design, 2015. ISBN 978-80-87064-15-3.
- [2] AL-KODMANY, K. The vertical city: a sustainable development model. Boston, MA: WIT Press, 2018. ISBN 978-1-78466-257-8.
- [3] REINHART, Christoph. Daylighting handbook I: fundamentals designing with the sun. [S.l.: s.n.], 2014. ISBN 069220363x.
- [4] Synchronizing geometry. Barcelona: Actar, 2006. ISBN 9788496540347.
- [5] VORLÍK, Petr. Český mrakodrap. V Praze: Paseka, 2015. ISBN 978-80-7432-504-5.
- [6] NEUFERT, Ernst, NEUFERT, Peter, ed. Navrhování staveb: zásady, normy, předpisy o zařízeních, stavbě, vybavení, nárocích na prostor, prostorových vztazích, rozměrech budov, prostorech, vybavení, přístrojích z hlediska člověka jako měřítka a cíle. 2. české vyd., (35. německé vyd.). Praha: Consultinvest, 2000. ISBN 80-901486-6-2.

Termín zadání diplomové práce: 18.2.2019

Termín odevzdání diplomové práce: 13.5.2019

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Adam Olekšák
student(ka)

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
vedoucí práce

doc. Ing. arch. Jiří Palacký, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Brně dne 18.2.2019

Ing.arch. MArch Jan Kristek, Ph.D.
děkan

Abstrakt:

Mestská časť Nové Butovice v Prahe 13 sa za posledných 40 rokov zmenila na nepoznanie. Z miesta dedín a polí sa stali sídliská a biznis centrá. Toto územie si aj preto stále hľadá svoju identitu. Jedným z nástrojov na jej dosiahnutie je tvorba dominant. Projekt sa zameriava na urbanistické začlenenie a architektonické riešenie výškovej dominanty v tejto mestskej časti. Návrh vychádza z teoretických analýz územia a experimentálnych postupov na určenie polohy a formy budovy s väzbami na jej okolie. Taktiež rieši prevádzkové, dispozičné riešenia, ako aj architektonické vyjadrenie exteriéru a interiéru budovy.

Klíčové slová:

vežový dom, peší bulvár, verejný priestor, nové kultúrne centrum, metro, dominant, Praha

Abstract:

The city district Praha 13 – Nové Butovice has changed over the last 40 years. From the land of villages and fields have become the housing estates and bussiness centers. That is why the territory is still looking own identity. One of the tools to achieve it, is building a monument. The project focuses on urban integration and architectural design of the new dominant in this district. The proposal is based on theoretical analyzes of the area and experimental process for determining the location and form of the building with its surroundings. It also solves operational, disposition and architectural expressions of the exterior and interior of the building.

Key words:

tower house, pedestrian boulevard, public space, new cultural center, subway, dominant, Prague

Čestne vyhlasujem, že diplomovú prácu s názvom: Věžový dům – dominanta v Praze 13 – Nových Butovicích som vypracovala samostatne, na základe konzultácií a štúdia odbornej literatúry. Neporušila som autorský zákon a zoznam použitej literatúry som uviedol na príslušnom mieste.

Brno, 13.5.2019

podpis:.....

Pod'akovanie

Za odborné vedenie a poradenstvo pri spracovaní diplomovej práce ďakujem doc. Ing. arch. Jiřímu Palackému, Ph.D a taktiež všetkým, ktorí ma pri tom podporovali.

Vymedzenie cieľov

Predmetom diplomovej práce je návrh novej dominantnej budovy v Prahe 13 – Nových Butovicích v nadväznosti na analýzy urbanistického kontextu a skúmanej literatúry. Tému práce som si vybral predovšetkým z jedného dôvodu. Návrh výškovej budovy nad 100 metrov je v našich končinách stále ojedinelou príležitosťou. Svedčí o tom aj prislúchajúci počet na území SR (6) a ČR(5). Je to zadanie, ku ktorým sú prizvané tie najlepšie a najskúsenejšie architektonické ateliéry. Z tohto dôvodu je pre mňa skúsenosť s takýmto typom stavby veľmi prítiažlivá a neoceniteľná. Mojim cieľom je preto navrhnuť budovu, kde sa nemusím obmedzovať neobjektívnymi skutočnosťami a zamerať sa na danú situáciu v danom kontexte hoc aj pri stavbe, tak ekonomicky závislou. Vytvoriť miesto atraktívne pre ľudí, ohľaduplné pre životné prostredie, podporujúce komunitný život, či stimulujúce zdravý životný štýl. V priebehu návrhu chcem rozšíriť svoje znalosti z oblasti ekologických trendov, navrhovania budov s vyšším objemom ľudí a prakticky uplatniť postupy udržateľnej architektúry.

Popis územia

Riešené územie sa nachádza na juhozápade Prahy v mestskej časti Praha 13. Praha 13 sa skladá z viacerých sídelných celkov, od najstarších osídlených osád ako Stodůlky, či Ohrada, až po technologické parky a panelové sídliská ako sú Lužiny, či Nové Butovice. Práve na rozmedzí technologického parku a panelového sídliska v mestskej štvrti Nové Butovice sa nachádza riešený pozemok, určený na výstavbu novej vežovej dominanty územia a bude predmetom analýz a návrhu tejto diplomovej práce. Pozemok sa nachádza na začiatku hlavnej urbanistickej osi, dlhej skoro 3 kilometre, ktorá prechádza celou mestskou časťou. Táto os kopíruje podzemnú trasu metra, nad ktorou je pešia zóna a jasne tak definuje urbanistickú štruktúru územia. Práve táto pešia zóna je najživším organizmom lokality- Nové Butovice, ktorá obsahuje vysokú občiansku vybavenosť, od mestského úradu, cez obchody, služby, administratívne budovy, ubytovania, nemocnice, kostol, až po galérie a pozvoľna sa napája na obrovský centrálny park v strede spomínanej urbanistickej osi. Čím lukratívnejšia lokalita, tým viac sa v nej budovy ťahajú do výšky. Takto to je aj v prípade Nových Butovic. Každá nová budova je stále vyššia a tento trend má podporiť aj nový vežový dom. Jeho výška je limitovaná hranicou 100m, čo predstavuje približne 28 podlaží. Okolie tvoria budovy o minimálnej výške 8-11 podlaží (35-45 metrov), čo sú budovy na bývanie, nemocnica alebo nižšie a administratíva (30-70 metrov). Vyššie sa zatiaľ vyníma iba budova D (Accenture) v kancelárskom komplexe Coral Office Parks s 18 podlažiami a 70 metrovou výškou, nachádzajúca sa v tesnej blízkosti nového vežiaka.

Pozemok

Pozemok, v tvare pripomínajúci trojuholník, má rozlohu 3685 m² a v súčasnej dobe sa využíva iba ako provizórne parkovisko. V jeho bezprostrednej blízkosti sa nachádza vstup do stanice metra Nové Butovice, ktorého východ ústí priamo do riešeného pozemku. Okolie budúcej vežovej dominanty tvoria zo severu a východu administratívne celky Metronom Business Centre, Aspira Business Centre, Explora Business Centre a Coral Office Park, z juhu panelová zástavba z 80-tych rokov a na západ pokračujúci peší bulvár. Územie ohraničujú z dvoch strán cesty Seydlerova a hlavná dopravná tepna ulica, Bucharova. Dostupnosť do centra Prahy je vďaka metru, aj napriek väčšej vzdialenosti, veľmi dobrá. Do centra sa dá dostať metrom za 10 minút a autom za 15 minút. Pozemku má dobrú dostupnosť na sieť

cyklotrás, čo umocňuje aj fakt, že len 1km po urbanistickej osi sa nachádza začiatok cyklotrasy Greenway Praha-Viedeň. V okolí sa taktiež nachádzajú autobusové zastávky Nové Butovice a Poliklinika Lípa.

Charakter územia

Charakter územia sa v posledných rokoch výrazne mení. Ešte pred 15 rokmi tu prevládali nezastavané plochy a panelová zástavba. Tá sa síce nezredukovala, ale atraktivita pešieho bulváru natoľko prilákala investorov, že sa postupne zastavali všetky voľné plochy v okolí pešej zóny. Výstavba prebiehala v modernom duchu a nové budovy tak dostali hliníkové a presklené fasády s horizontálnym členením (najmä administratíva). Územie výrazne poznamenali aj diela umelca Davida Černého, socha „Trifota“, 12-metrová skulptúra pripomínajúca chodiaci fotoaparát s očami, symbol fotografickej galérie Czech Photo Centre, ale tiež futuristický bar „CyberDog“ (spolu s Marcelom Soralom), kde vám namiesto človeka naleje víno robot.

Návrh

Budova svojím umiestnením na pozemku rešpektuje pravidelnosť urbanistickej štruktúry súčasnej zástavby tým, že je umiestnená v strede pozemku, nenarúša urbanistické kompozičné osi a zároveň svojím objemom, čo najmenej zatieňuje okolité budovy a námestie pešej zóny. Budova je napriek tomu zrotovaná tak, aby jej spodná podstava mierne narúšala túto pravidelnosť, otvárala sa smerom do pešej zóny a vytvárala tak dominantnú hmotu v priestore. Krížom cez pozemok je kompozičná os zvýraznená vytvorením prepojujúceho schodiska s rampou a posedovou funkciou, ktorá ústi do doteraz polo-funkčného námestia. Budova komunikuje svojím otáčaním s pešou zónou a následným Centrálnym parkom po celej jeho dĺžke. Na najnižšej úrovni sa otvára do námestia a s pribúdajúcou výškou budovy sa postupne natáča k osi pešej zóny tak, aby boli vždy v kontakte. Preto aj táto fasáda, čo dohliada na celú zelenú pešiu zónu a Centrálny park je zelená. Skladá sa z vegetačných terás, ktoré plnia funkciu zimných záhrad ale taktiež stretávaciu, oddychovú a komunikačnú naprieč podlažiami. Zvyšné (severná, východná a južná) fasády sú riešené ako sklenené fasády s vertikálnymi tieniacimi lamelami na podporenie ich dominantnosti – vertikality.

Budova je polyfunkčného využitia, ktoré reaguje na dopyt okolia. Nachádzajú sa tam výstavné a prednáškové priestory, vhodné na organizovanie podujatí pre vedľajšie „Czech Photo Centre“, prístupné z hlavného bulváru. Na rovnakej úrovni sa nachádza aj vstup a recepcia do kancelárskych priestorov (12 podlaží), kantíny a vyhliadkovej reštaurácie na najvyššom podlaží. Na úrovni druhého nadzemného podlažia zo strany ulíc Bucharova, Seydlerova sa nachádza vstup a recepcia do bytovej časti (10podlaží) a obchodov. K vybaveniu budovy patrí aj podzemné parkovanie pre autá a bicykle.

Hlavným nosným prvkom konštrukcie je stredové jadro obklopené šikmými stĺpmi, ktoré sa smerom nahor stenčujú. Stĺpy sú s jadrom spojené monolitickými železobetónovými doskami, ktoré sú potom ešte v technických podlažiach zavetrané na zabezpečenie celistvosti stavby.

Zhodnotenie dosiahnutých výsledkov

Navrhovanie výškovej budovy bolo pre mňa veľkou výzvou. Hoci sa to z prvého pohľadu nezdalo, ide o veľmi komplexnú úlohu. Uvedomil som si to predovšetkým pri štúdiu teórie. Od vnímania budovy ľuďmi na pocit bezpečnosti, či ako súčasť celku (vnímanie panorámy, ulice, parteru) cez dimenzáciu schodísk, výťahov, parkovacích miest, technického zabezpečenia, či svetlých a konštrukčných výšok až po výšku kľučiek a ich materiálového vyhotovenia. Je to navrhovanie v „inej“ mierke. V mierke kde moje doterajšie skúsenosti boli prenesene aj doslovne „prízemné“. Preto som k navrhovaniu pristupoval s pokorou. Projekt má svoje silné aj slabšie stránky, idey aj utópie. Napriek tomu, si myslím, že návrh novej dominanty pre Nové Butovice by mohol aj takto vyzeráť. Mám za to, že urbanistické riešenie adekvátne reaguje na svoj kontext. Som taktiež rád, že sa mi podarilo v návrhu uplatniť ekologické princípy, ktoré sa spojili so sociálnymi potrebami a v reálnom živote by mali využitie.